

PRO Actiunea Catolica Romana

Roma - Anul IX

Tribuna libera pentru unirea Bisericilor fundata în 1955 de
CONSTANTIN DRAGAN

Aprilie 1964 - N. 94

«Pietatea» lui Michelangelo Via Crucis la Coloseu printre Sgârie-Nori

Michelangelo: «Pietatea» (Isus mort)

Insofită de binecuvântarea papală, «Pietatea» lui Michelangelo din Sfântul Petru și-a început marșul călătoric spre America, unde va fi expusă publicului în pavilionul Expoziției mondiale de la New York.

Ținută la distanță de jandarmeria pontificală, mulțimea a urmărit cu încordare ultimele faze ale anevoioasei operații de ambalare a celebrului monument, făcând ecou polemicilor care au agitat opinia publică italiană din momentul în care a fost comunicată oficial temporală expatriere a acestei sublimizate opere a tinereții lui Michelangelo.

În momentul în care doi funcționari ai Secretariatului de Stat al Vaticanului au închis lacătele lăzii de metal, pecețuindu-le cu timbrul vămii italiene și americane, mulțimea aceasta, care până în ultima clipă sperase într-o revenire a autorităților italiene și vaticane asupra primejdioasei aventuri la care era expusă «Pietatea», a izbucnit într-un unanim strigăt de desaprobară. Dar zarurile erau trase.

Măsurile luate de comisia italo-americană însărcinată cu transportul monumentului sunt de altfel atât de liniștitoare — cel puțin după declarațiile făcute de președintele comisiei de transporturi a pavilionului Sfântului Scaun la Expoziția de la New York, Mrs. Edward Kinney — încât numai o fatalitate ar putea transforma călătoria peste ocean a «Pietății» într-o catastrofă. Iată, în rezumat, măsurile adoptate de tehnicienii americani pentru garantarea împotriva oricărei primejdii a celebrului grup.

Monumentul a fost în întregime confundat într-o materie plastică adesivă — polistiroil — care neutralizează orice șoc și asigură statuei o fixitate absolută în lada de lemn ai cărei pereți sunt capitonați cu plăci de polistiroil în structură solidă. Pentru mai multă siguranță, mâna Maicii Domnului, care e partea cel mai delicată și mai expusă a monumentului, a fost înfășurată după sistemul folosit

în clinicile ortopedice pentru imobilizarea fracturilor.

Lada de lemn a fost apoi închisă într-o altă de metal, capitonată cu o substanță izolantă și refractară la foc, un derivat al amiantului, care reprezintă o bună margine de garanție împotriva vibrațiilor și șocurilor externe și a unui eventual incendiu. Înainte de a fi ambalată, minutata operă a lui Michelangelo a fost supusă unor minuțioase examene radiografice, pentru care au fost utilizate raze X și raze gama de cobalt 60.

Prețiosul bagaj, care va traversa oceanul cu transatlanticul Cristoforo Colombo, este asigurat pe coverta navei într-o nișă în care este fixată în așa fel încât în tragica ipoteză a unui naufragiu să fie automat catapultată în mare, unde însuși sistemul de ambalare i-ar permite să plutească.

Împreună cu Pietatea transatlanticul Cristoforo Colombo transportă în America o altă capodoperă: statuia «Bunului Păstor», operă de mare valoare artistică și religioasă din veacul III d.Chr.

Cele două statui au fost asigurate pentru o sumă totală de opt milioane de dolari.

Acestea, în rezumat, informațiile date ziariștilor de Mrs. Kinney, care a încheiat spunând:

Puținor regine — admînd c'ar fi existat vreuna care să se fi bucurat de asemenea atenții — și desigur nici unui muritor de rând nu i-au fost rezervate planuri de călătorie pregătite cu atâta grijă, ca acelea în care e acum interesat comitetul nostru».

Dar, în ciuda tuturor garanțiilor, planurilor și polițelor de asigurare, în Italia călătoria transoceanică a «Pietății» este unanim considerată o aventură extrem de periculoasă, și ca atare aspru criticată. Ultima încercare de a convinge Vaticanul să revie asupra hotărârii care traduce acum în realitate promisiunea făcută de defunctul Papă Ioan XXIII Cardinalului Spellman al New Yorkului, a fost

aceea a unei asociații universitare române, care a reușit să totalizeze 1500 adesiuni în cercurile înaltei culturi din întreaga Italie. Ziarele au protestat desamendi împotriva hazardatei întreprinderi de expatriere a unei opere de artă a cărei valoare n'ar putea fi acoperită de toate societățile de asigurare din lume puse laolaltă, subliniind contradicția în care au căzut aceleși autorități atunci când au refuzat să expună la acutala Expoziție Michelangelo de la Roma originale mai puțin inamovibile, deoarece mai puțin delicate decât Pietatea, justificându-și refuzul prin riscurile pe care le-ar comporta asemenea deplasări, fie chiar și numai dintr'un cartier în altul al Romei. Ne încheiem cronica, citînd din studiul lui Giovanni Papini despre Michelangelo, un pasaj în care marele scriitor catolic vorbește despre această capodoperă fără egal. În felul acesta aceia dintre cititorii noștri care încă n'au avut fericită ocazie de a o vedea în Sfântul Petru — unde le urăm să o poată curînd admira, intactă și sublim-frumoasă, cum era până în momentul în care a acoperit-o, ascunzînd-o ochilor noștri, pulberea de «polistiroil extensiv» — vor putea cel puțin să și-o închipuie cu ajutorul inspiratului text al lui Papini pe care îl reproducem:

«Cu această «Pietate» Buonarroti s'a transportat cu totul în lumina creștină a Pătimirii lui Isus Hristos. Fața neprihănită a Fecioarei înclinată asupra umanității stinse a Fiului exprimmă, în tăcuta și palida ei fixitate, un limbaj care atinge străfundurile sufletelor. Exprimmă durere, dar o durere stăpînită și transfigurată de un sentiment mai puternic decât însăși durerea de mamă; exprimmă o tristețe suavă pe care nici un sentiment prea omenesc nu reușește să o altereze; exprimmă frumusețe castă a unei femei tinere, dar o frumusețe atât de pură încît pare reflexul unei lumi care ne e încă cerul, dar nici pămînt nu mai este...»

Pentru prima oară în bimilenara istorie a Bisericii un Papă a participat la o Via Crucis, care în religia catolică simbolizează, rezumînd-o, Săptămîna Sfîntă a Patimilor Mîntuitorului.

Mii de credincioși, de toate riturile și confesiunile creștine, au parcurs spiritual, împreună cu Paul VI, itinerarul sfînt al Răscumpărării, pe însuși locul unde acum 2000 de ani s'a săvîrșit comuniunea în jertfă cu Hristos a creștinilor sfîșiați de fiare în arenele Coloseului.

Iluminat în întregime de zeci de mii de făclii, Coloseul și-a recăpătat dimensiunea spirituală de prim sanctuar al creștinismului. O cruce uriașă de torțe se detașa albă pe cerul nopții romane, iradiîndu-și ca o chemare — și pentru mulți ca o muștrare — lumina. Și'n lumina aceasta glorioasă, care destrămă și risipea până departe întunecul, monumentele de pe imperiala Via Sacra a colinei palatine își profilau patetic dimensiunea caducității, a grandorii consumate de timp.

Pornind de sub arcadele Coloseului, tragicul amfiteatru Flaviu consacrat de Benedict XIV jertfei Mîntuitorului, procesiunea a parcurs, etapă cu etapă, cele 13 «stațiuni» ale Viei Crucis care simbolizează momentele dramei Răstignirii, încheindu-se pe Via Sacra, în fața unui altar instalat între coloanele templului zeiței Venus. Le fiecare «stațiune» a Căii Crucii procesiunea se oprea câteva minute, iar Papa, vădit emoționat, medita împreună cu mulțimea credincioșilor textele evanghelice care evocă momentele ultimei etape a vieții pămîntești a lui Hristos. După fiecare lectură a Evangheliei Paul VI a rostit împreună cu poporul credincioșilor rugăciunile ritului: un cor imens de voci, prodigios sincronizat de același sentiment al participării la jertfa dumnezeiască, de aceeași iubire a tainii pe care se întenciază Biserica lui Hristos.

O ploaie mărunță se cernea peste mulțime, când vocea naratorului a început să scandeze textul evanghelic care povestește moartea pe cruce a lui Isus.

Din mâinile celui care o purtase pe umeri până atunci, Paul VI a primit crucea, pe care a continuat să o ducă până la sfârșitul ritului. Simbol al trecerii cărmuirii din mâinile întemecătorului Bisericii, care-și dăduse duhul pe cruce, în mâinile celui ales să ducă mai departe prin veacuri mîntenirea sfîntă?

Cu Evanghelia care povestește coborîrea de pe cruce și înmormîntarea lui Isus, itinerarul durerii și al mîntuirii s'a consumat. În fața altarului, care acum consacra templul păgîn de pe Via Sacra, Paul VI a vorbit mulțimii.

I-a vorbit despre destinul Bisericii, întemeiat de drama sfîntă a Răstignirii, de suferința omenescă, aspect al iradierii dramei răstignirii în lume, de sacralitatea durerii, cărcia jertfa lui Hristos i-a dat un sens supra-omenesc, providential.

«Isus a chemat durerea să iese din disperata ei inutilitate și sa devie, unită durerii sale, izvor pozitiv de bine», a spus Sfîntul Părinte. Paul VI a amintit apoi Biserica Tăcerii, martirii ei, infinit mai numeroși de-

cît cei care și-au găsit moartea în arena ciclopicului amfiteatru roman. «Moral, Trupul dui Hristos e răstignit; material, în multe părți ale lumii, răstignirea continuă; Biserica Tăcerii e încă Biserica suferindă, Biserica răbdătoare, și în multe părți Biserica înăbușită. Isus ar putea să-i întrebze pe abili presecutori moderni ai săi: «Dece mă persecuți?» E trist pentru cei care sunt obiectul unor asemenea persecuții, e nedemn pentru cei care le practică, chiar dacă aceste persecuții sunt mascate de ipocrizii legale. Să sperăm că aceste suferințe, în virtutea Crucii lui Hristos cărcia îi sunt oferite și pentru care sunt îndurate, să fie izvor de har pentru cei care le îndură, pentru întreaga Biserică, pentru lumea întreagă».

Paul VI a înfruntat apoi a doua temă a discursului său: pacea.

«Pacea, este bunul suprem al omenirii, și este cu atât mai mult de dorit cu cît lumea evoluează în forme de viață interdependente sau comunitare, datorită cărora o infracțiune la pace dintr'un anumit punct al sistemului are repercursiuni asupra întregului sistem de organizare al națiunilor; pacea, deci, devine din ce în ce mai necesară, mai obligatoare».

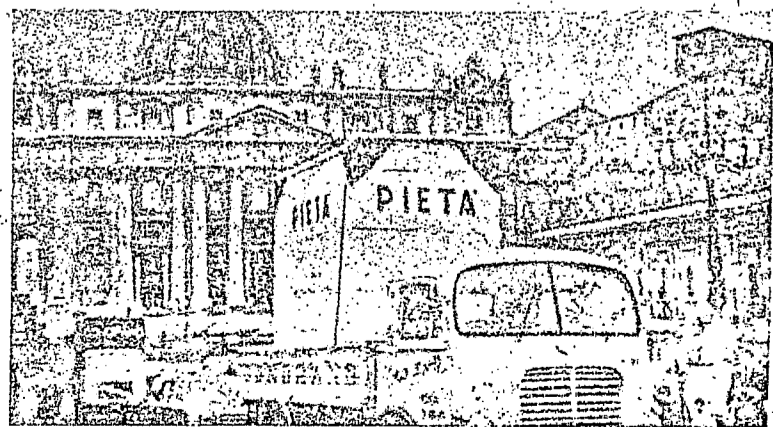
«Acea pace pe care eforturile omenestii, chiar cele mai nobile și mai vrednice de laudă și de solidarizare, reușesc cu greu să o tuteleze în toată integritatea ei și să o susție cu mijloace care să nu fie frica și interesele temporale».

Paul VI a indicat apoi soluția instalării păcii creștine. «Pacea creștină plouă asupra lumii din înălțimile cerului: procețază; adică, asupra omenirii motive și sentimente prodigioase. Ea vine de la Cel, care cu sîngele său a împăciuit omenirea, cum spune Sfîntul Apostol Pavel «într'un singur trup, prin mijlocirea Crucii». Si Isus i-a învățat pe oameni cum pot și cum trebuie să trăiască în această pace a sa, și prin jertfa Sa a obținut pentru omenirea întreagă această pace».

«Terminăm această emoționată și publică rugăciune a Vinerii Sfînte invocînd de la Christos, care e «pacea noastră», pace pentru întreaga omenire. În momentul acesta sunt prezente în mintea noastră punctele geografice și politice în care pacea e rănită sau amenințată. Acelora care se străduiesc să salveze pacea le îndreptăm un gând și o urare le bine. Invețe oameni să se păstreze frați întru Hristos, Lumii întregi, și vouă, celor care sunteți prezenți aici și care vă rugați și nădăjduiți împreună cu Noi, apostolica noastră binecuvîntare».

După ce a binecuvîntat mulțimea cu relievarul în care este păstrat un fragment din crucea pe care a fost răstignit Isus, Papa s'a oprit câteva minute contemplînd spectacolul grandios al Coloseului.

În după amiaza aceleiași zile Paul VI participase la slujba solemnă care comemorează moartea lui Christos, în Bazilica vaticană, întonînd împreună cu 18 cardinali, cântul impresionant al «Pătimirii» (Passio). Apoi, desculț, s'a prosternat în fața crucifixului, rămînd mult timp în rugăciune.

«Pietatea» lui Michelangelo începe marea călătorie...

Procesiuni penitente în Sardinia

Străvechi, ca acest patetic palimpsest al unei istorii cu greu înfiripate între o năvălire străină și alta, datinile insulei misterioșilor «Nuraghi» sunt la rândul lor o suprapunere de rituri, de religii, de superstiții, absorbite, dar nu anulate, în creștinism. Cele mai interesante pentru cercetătorii de folclor sunt fără îndoială datinile ciclului pascal, amestec impresionat al unui paganism care și-a păstrat culoarea, spontaneitatea și vigoarea expresivă, cu un creștinism integral, trăit cu severitate și exces medieval.

Dacă în regiunile de pe coastă, unde contactele cu «continentul» au atenuat climatul spiritual al localnicilor, datinile primitive s'au transformat datorită procesului de nivelare socială al industrializării, și multe din el s'au pierdut cu totul, în interiorul insulei totul a rămas ca acum Dumnezeu știe câte sute de ani, pietrificat în timpul fără memorie al acestei Sardinii tragic grandioasă.

Itinerarul nostru va parcurge urmele însângerate ale Christosului insular, care, din sat în sat, din munte în munte își duce crucea, jelit de mulțimi și de vântul cu gust sărat de lacrimi, care îi scutură sub pași puținul primului har de floare al mărăcinișurilor: o mătănie albă de sare legate între ele de șoseaua care de la Nuoro duce la Tempio Pausania tăind un platou grandios și trist, presărat cu stânci calcinate de milenii, ici și colo îndulcit de masa argintie a unei păduri de plute chinuite de vântoasele dinspre mare.

Vântul ne aduce în urechi intermitente isbucniri de plâns, inabuzite de tăcerea verde a lanurilor. Citim pe peretele primei case numele satului: Monti. Arhitecturii saracine se taie albe pe un cer vântat de furtună. Prețutindeni uși zăvorâte și nici țipenie de om. Numai vântul, fluierând haiducește pe ulitele prăfoase, parcă furisate printre casele albe, printre grădini-tânjite, cu mugurii dolidora de sevă. Și hohotul intermitent, parcă plâns, parcă bocet, din ce în ce mai aproape, pe ulițele pustii.

O procesiune. În fruntea ei Isus, descult, încovoiat sub greutatea unei uriașe cruce de lemn negru, cu fruntea sângerândă sub cununa de spini. Și după el «sbirii» și soldații lui Pilat, cu coifuri de carton aurit pe cap și bice împletite din șuvițe negre și roșii de piele, și însuși Pilat, pășind scând în ulițele grav, măcaru al unei tobe făcută dintr-o piele de capră întinsă pe un butoi, cu fața lucioasă de lacrimi și mâinile care se frământă și se frământă una pe alta parcă vrând să se spele de cine știe ce îndărătnice catran, sau să-i lămurască bietului om o mare nedumerire. Și după Pilat doi popi bătrâni, pe un pop, popor cât vezi cu ochii, pe ulița mare, care acum pare un furnicar pornit să-și mute cuibul aiurea.

Ascultând cu atenție bocetul mulțimii ne dăm seama că fiecare frază-să-i zicem «muzicală» — începe cu un «me»: grav, nazal, pe care noi, neștiutori de cele ale locului îl schimbam, acolo, departe, printre câmpuri, cu behăitul vreunui berbec bătrân. «Mee...». Toate frazele cântate de acești penitenți încep cu un «me», care în dialectul local înseamnă «io», adică eu. Și fiecare frază e o mărturisire a păcatelor comise între un Paști și altul.

Ii lăsam să-și ispășească păcatele pe pietrele ascuțite ale uliței mari — sunt toți desculți — și ne grăbim spre satul vecin unde, ni s'a spus, se practică încă o formă de flagelație penitențială care ar fi putut de idei Inchiziției.

Si aici, ca și la Monti, uși ferecate, tăcere, tăcere de mormânt. Abia în piața mare — un dreptunghi cât o basma, pe care dau câteva dughene, farmacia și spitalul satului — un murmur compact de mulțime.

Sunt toți: bărbații, femeile, copiii, îmbrăcați în negru, din cap în picioare. Așteaptă pe semne ceva, sau pe cineva, care, ținând seamă de direcția privirilor, trebuie să vie de acolo, din fundul pieții, unde dă buzna o străduța în pantă.

Si dintr'odată, cu un singur gest, toată mulțimea aceasta nemișcată ca o pată de cerneală veche, își trage pe față glugile negre - bărbații - șalurile negre - femeile - basmalele negre de humbac - plodurile; în timp ce de pe străduța în pantă se prăvălesc în piață, bătându-și coapsele goale, pieptul gol, cu o bucată de plută în care sunt înfipite schije groase de funduri de sticlă, patru tineri. Cu ochi halucinați, cu fața crispată de durere, taie în diagonală piața: fără un cuvânt, fără un geamăt, continuând să-și pedepsească trupul tânăr pentru păcatele întregului sat; dispar, unul după altul, în umbra unui gang care duce... ați ghicit unde, nu-i așa? — la spitalul satului.

Fără să-și descopere fața, mulțimea cântă, bătându-și pieptul, mulți hohotind de plâns, mai ales femeile, sub șalurile de lână neagră, sub glugile aspre care le ascund durerea de văzul altora, un imn solenn și grav:

Stabat Mater dolorosa
juxta crucem lacrimosa
dum pendebat Filius... deslusim

în atmosfera încă rarefiată de panică a ineditelor flagelări la care am fost martori. Și'n gura acestor oameni, aproape hirsuți, din a căror ființă emană mireme tari de usturoi, de chiag, de lână de capră, latina bisericască are un gust nou: devine patetică, vie, naturală. Devine parcă mai adevărată decât în fața altarelor încărcate de aur și odăjdii scumpe. Devine limba catacombelor, a primului creștinism.

In memoria lui Pius XII

MICHELANGELO:
"Pietatea"

Cu o solemnitate în care mulți au vrut să deslușească un răspuns oficial al Vaticanului la polemicile absurde angajate în ultimul timp în jurul figurii morale și a acțiunii Papii Pacelli, a fost desvelită, în Sfântul Petru, statuia acestui mare «Papă al păcii».

La intrarea sa în Bazilica Vaticană Sfântul Părinte Paul VI a fost întâmpinat cu imnul «Tu es Petrus» intonat de corul Capellei Sixtine. În timp ce Papa înainta spre tronul îmbrăcat cu damasc roșu, «sampieterini», adică îngrijitorii templului, lăsam să alunece încet vâul care acoperea monumentul Papii Pacelli, descoperind întâi mitra de aur, apoi fața brăzdată și parcă umbră, crispată de o durere care îi acuză trăsăturile puternice, marcate; apoi o mână subțire, spirituală, deschisă în semnul binecuvântării — dar care pe noi ne-a dus cu gândul la gestul Cristosului judecator al lui Michelangelo din Capela Sixtină — ieșind din mantia măstoasă și'n același timp ușoară ca un drapaj de mătăsurii prețioase, care închide silueta acestui Pius XII de inspirație cinquecento: scâ într-o dulce linie piramidală.

După discursul cardinalului Agagianian, căruia i se datorește alegerea actualului portretist al lui Pius XII, sculptorul Francesco Messina, Paul VI a evocat, într-un discurs vădit emoționat, caracterul, statura religioasă, culturală și politică a lui Pius XII. Un discurs în care actualul Papă a reamintit anii petrecuți, în calitate de substitut la Secretariatul de Stat, în vecinătatea lui Eugenio Pacelli; «mare ca om și mare ca Papă», subliniind cucerirea, blândețea și fenomenala rezistența la lucru a acestui om care rămâne un exemplu în istoria papatului.

«Pentru generația noastră — a spus Paul VI — pentru noi toți cei care l'am cunoscut și care acum îi vedem imaginea îndepărtându-se în trecut; pentru generația care trece acum la experiența vrémurilor noi și care, amestecate cu glasul celor care încă-l plâng și-l admiră aude voci de acuză și chiar de hulire, oprirea în fața acestei hieratice și dramatice figuri va face să se nască în suflete recunoștința și o amintire de neșters».

Paul VI a făcut apoi o sinteză a vieții și operei lui Pius XII, relevând mai ales aportul de doctrină lăsat Bisericii și Conciliului Vatican III de această minte de iluminat. În sfârșit, vorbind despre activitatea pastorală și politică a lui Eugenio Pacelli, Paul VI a subliniat momentul cu totul special în care s'a desfășurat această activitate (moment caracterizat de tragica aventură naștistă, de război și

de consecințele imediate ale războiului) și a relevat rolul avut de Pius XII în trista conjunctură a ultimului conflict: «În măsura în care împrejurările, chibzuite cu o conștiințioasă și intensă meditare i-au permis, Pius XII s'a străduit, cu vorba și cu fapta, să proclame drepturile justiției, să-i apere pe cei slabi, să-i ajute pe cei care sufereau, să împiedece dezastre și mai mari, să pregătească drumurile păcii».

Nu poate fi imputat lipsei de interes, înșelății și egoismului Papii faptul că nenorociri fără număr și nemăsurate au devastat omenirea, a spus Paul VI. «Cine ar susține contrariul ar jigni adevărul. Dacă rezultatele eforturilor, rugăciunilor și acțiunilor sale umanitare și împăciuitoare n'au corespuns dorinței sale și necesităților multora, Pius XII și-a însușit drama nelegiuirilor acestui război, a durerii și a sângelui vărsat

de o omenire chinuită și posedată de furia totalitarismului și a asupririi».

Paul VI a afirmat apoi, apăsând pe fiecare cuvânt: «A fost prin definiție un papă al păcii, al drepturilor persoanei omenești, al unei organizări echilibrate și fraterne a popoarelor, a claselor sociale. Mărturia cea mai bună ne-a dat-o urmașul său, Papa Ioan XXIII, luând din scrierile lui Pius XII învățătura și înțelepciunea care au făcut celebre cele două Enciclice ale sale: «Mater et Magistra» și «Pacem in Terris».

Sfântul Părinte a încheiat spunând: «A-l aminti e un act de pietate; a-i recunoaște meritele e un act de dreptate; a-i urma exemplul și învățătura va fi pentru noi o mângâiere. A-l gândi aproape de noi, încă prieten, încă maestru, încă părinte, în comuniunea sfinților, va fi pentru noi o speranță care nu va fi înșelată».

Parastas pentru Alexandrina Mititelu

Implinindu-se o lună de la moartea Dnei. Alexandrina Mititelu, fostă profesoară de limba și literatura română la Universitatea din Padova, P.S. Sa Episcopul Vasile Cristea, asistat de un sobor de preoți, a celebrat, la Biserica română din Roma, o Liturhie urmată de parastas. Răspunsurile au fost date de corul de voci bărbătești al Societății Armonia, dirijat de Mons. Aloisio Tăutu, parohul bisericii.

A participat la slujbă un mare număr de membri ai coloniei române din Roma, dr. Constantin Drăgan, profesorul Bruno Manzone, fostul director al Institutului Italian de Cultură din București, prof. Mario Baffi și Rosa del Conte de la Universitatea din Roma și alte personalități ale culturii italiene.

Ultima dovadă a stimei și simpatiei de care era înconjurată Alexandrina Mititelu la Padova, unde timp de 25 de ani a ținut aprinsă flacăra dragostei și a interesului pentru limba și literatura «romanilor de la Dunăre» ne-a fost dată de solemnitatea ritualului funebru organizat de Universitatea locală, și de larga, emoționată și îndurerată participare a corpului academic și a studenților la înmormântarea acestei românce care a făcut totdeauna cinste țării sale. Autoare a unui număr remarcabil

de publicații, care rămân o contribuție prețioasă la afirmarea literaturii noastre în Italia, Alexandrina Mititelu a știut să îmbine totdeauna, și în modul cel mai fericit, rigurozitatea științifică cu finețea și comunicabilitatea unui stil plin de expresie, de culoare.

Amintim printre scrierile sale eseul «Leopardi în România», masiva Antologie a teatrului românesc, care s'a lucrat de cele mai elogiase recenzii, și un studiu despre «Incepăturile teatrului în România» lucrare de mare interes științific, înzestrată cu o bogată documentare și cu o bibliografie prețioasă pentru cercetătorii acestei ramuri a literaturii noastre.

Merită deasemeni un elogiu aparte opera sa de traducătoare în limba italiană a poeziei lui Ion Pilat și a atâtor alți poeți și prozatori români pe care i-a făcut cunoscuți în Italia. Alexandrina Mititelu a fost unul din membrii cei mai activi ai Societății Academice Române, ale cărei congrese anuale i-au dat ocazia de a-și extinde opera de propagare a culturii și literaturii noastre în străinătate prin comunicări totdeauna apreciate și urmărite cu viu interes de publicul străin al acestor congrese.

Dumnezeu să-i odihnească sufletul ales în pacea și lumina Sa.

Pietatea în drum spre Napoli și de asolo spre America.